

Základní škola a Mateřská škola Malenice

součást Mateřská škola

Archiváře Teplého 168, 387 06 Malenice

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

Barevný rok

Tento program vzdělávání vznikl na základě „Rámcového programu pro předškolní vzdělávání“ vydaného Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze a zveřejněného ve věstníku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR v roce 2004, č.j. 32405/2004-22. Je výsledkem kolektivní práce vedení a pedagogických pracovníků Mateřské školy Malenice.

Obsah

I. Identifikační údaje	3
II. Charakteristika MŠ Malenice.....	4
Historie školy.....	4
Analýza současného stavu	4
III. Podmínky vzdělávání.....	5
Materiální, hygienické a bezpečnostní podmínky.....	5
Životospráva.....	6
Psychosociální podmínky	7
Organizace.....	7
Řízení školy	8
Personální zajištění	8
Sociální klima školy a spolupráce s rodiči.....	9
Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami	10
Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných	11
Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let	11
IV. Organizace vzdělávání.....	12
Podmínky přijímání dětí do MŠ Malenice	13
Díčí projekty a programy	13
Individuální vzdělávání.....	14
V. Charakteristika vzdělávacího programu	14
Zaměření ŠVP MŠ Malenice /koncepce/	15
Způsoby zajištění jednotlivých oblastí vzdělávání – metody a formy vzdělávání	15
Používané metody pro získávání poznatků a dovedností:	16
Formy činností.....	16
Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	16
Zajištění průběhu vzdělávání dětí nadaných.....	17
Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	17
VI. Obsah vzdělávání	18
VII. Evaluační systém a pedagogická diagnostika	44
Oblasti evaluace	44
Prostředky evaluace	44
Hodnotíme	44
VIII. Autoevaluace mateřské školy a hodnocení výsledků vzdělávání	45
IX. Soulad ŠVP a TVP	45
X. Závěrem	46

I. Identifikační údaje

Název školy **Základní škola a Mateřská škola Malenice,
okres Strakonice**

Adresa školy Na Návsi 31, 387 06 Malenice
Ředitel **Mgr. Zdeněk Vorel**
Kontakty:
Telefon 383 371 349
Fax 383 371 349
E-mail zs@skolamalenice.cz
Web <http://www.skolamalenice.cz>

Zařazení do sítě škol
REDIZO 600 099 377
IČO 75000172

Zřizovatel **Obec Malenice**
Na Návsi 95
387 06 Malenice

IČO 251461
Kontakty:
Tele 383 371 035
Fax 383 371 035
E-mail ou@obecmalenice.cz
Web <http://www.obecmalenice.cz>

Součást **Mateřská škola**
Adresa Archiváře Teplého 168, Malenice
IZO 107 534 835

Vedoucí učitelka Mgr. Jana Škopková
Učitelka Bc. Radka Ovčáčková / Ivana Rezková

Asistent pedagoga / školní asistent Eliška Doulová

Telefon 733 511 265

Platnost dokumentu od: 1.9. 2024
Verze: **č. 13 – srpen 2024**

V této podobě bude platný 3 roky, během této doby může být měněn nebo doplňován.

Podpis ředitele školy

Razítko školy

II. Charakteristika MŠ Malenice

Historie školy

Mateřská škola je od 1. 1. 2003 součástí právního subjektu Základní škola a Mateřská škola Malenice, ředitelem tohoto právního subjektu je Mgr. Zdeněk Vorel, vedoucí učitelkou MŠ je Mgr. Jana Škopková.

MŠ je od 1. 9. 2018 jednotřídní s kapacitou 28 dětí, ve věkovém složení zpravidla od 3 do 6 let.

Jedná se o venkovskou školu a proto je její činnost i takto orientována. Využíváme dosavadních zkušeností a poznatků a prohlubujeme nové poznatky z okolního prostředí a života v obci, zaměřujeme se především na poznatky a změny v přírodě ve všech ročních obdobích. Při poznávacích vycházkách si děti všímají změn v přírodě, sledují práci dospělých a utváří si tak dobrý postoj k práci, vztah k přírodě a k její ochraně. Do výchovně vzdělávací činnosti zařazujeme prvky ekologické výchovy.

Mateřská škola byla postavena v roce 1985, budova plně vyhovuje provozu, je jednopodlažní – prostor je členěn na třídu, sloužící jako jídelna, hernu, šatnu a sociální zařízení. Prostorná herna je využívána při odpoledním odpočinku dětí jako lehárna. Při vybavení interiéru bylo použito dřevo nejen na účelové zařízení /žebřiny, nábytek/, ale také jako dekorační materiál, což umocňuje pocit útulného prostředí.

Součástí budovy je dobře vybavená a vyhovující kuchyně. Kapacita kuchyně je 80 stravníků. Je dostatečně využívána, stravují se zde i žáci ze Základní školy Malenice a pedagogičtí pracovníci MŠ i ZŠ. Sociální zařízení splňuje hygienické podmínky a vyhovují kapacitě školy. Jídlo a jeho skladba plně vyhovují platným normám pro stravování dětí předškolního a školního věku.

Školu obklopuje velká zahrada, v části je vybudované dětské hřiště s pískovištěm, skluzavkou, houpačkami a jinými herními prvky.

Analýza současného stavu

Škola má dlouhodobě vyrovnaný početní stav přihlášených žáků – každoročně využívá udělenou výjimku zřizovatele na maximální počet žáků ve třídě a umísťuje 28 dětí. Škola má připraven bezbariérový přístup pro handicapované děti – v případě potřeby.

Byla dokončena rekonstrukce školní zahrady – nové plně vyhovující hračky – vláček, průlezkový domeček, houpadla, houpací lávka. Kolem zahrady školy došlo k rekonstrukci oplocení, byla vybudována opěrná zeď. Budova získala nová okna a vchodové dveře. Kuchyně byla v letech 2004 – 2005 vybavena podle norem EU, zařízení je postupně obměňováno za účinnější a úspornější. V roce 2014 byl dokončen dlouhodobý program snížení energetické náročnosti provozu budovy – byla vyměněna okna a venkovní dveře, zateplen pláště a instalována tepelná čerpadla. V roce 2018 byla dokončena kompletní rekonstrukce umývárny a renovace dětské šatny. V roce 2020 byla dokončena kompletní rekonstrukce školní kuchyně a příprava na přístavbu školní jídelny. V roce 2021 bylo kompletně vybudováno nové schodiště. V září v roce 2023 byla slavnostně otevřena a uvedena do provozu nově přistavěná školní jídelna, které je určena dětem a zaměstnancům základní školy a dalším zájemcům o pravidelné stravování.

Škola se snaží prezentovat svou činnost rodičům formou výstav výtvarných a ručních prací v šatně a na FB stránkách, pomocí nástěnky jsou rodiče informováni o dalších akcích pro děti, děti se účastní kulturních akcí ve škole i v obci – VÁNOČNÍ BESÍDKA VÁNOČNÍ JARMARK, kulturní program ke DNI MATEK- starší děti se podílejí na VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ a vystoupení na VELIKONOČNÍM POSEZENÍ PRO SENIORY.

Celý rok se věnujeme přípravě nejstarších dětí na přechod do základní školy, ve spolupráci s učitelkou I. ročníku, před zápisem navštíví děti I. třídu ZŠ, aby se tak seznámily s prostředím školy. Od druhého pololetí je vedena cílená příprava předškoláků pro vstup do základní školy. Dobrá spolupráce je i se ZUŠ Volyně, která nás navštěvuje každý rok na jaře a malým koncertem učitelů a žáků děti seznámí s jejich prací, zároveň dělá výběr nových žáků do hudebního, výtvarného a tanečního oboru.

III. Podmínky vzdělávání

Materiální, hygienické a bezpečnostní podmínky

Finanční zajištění

Škola je financována ze dvou zdrojů. Prvním je dotace z rozpočtu Krajského úřadu Jihočeského kraje, která je poskytována na základě příslušných zákonných ustanovení, druhým zdrojem je pak příspěvek zřizovatele školy - Obce Malenice. Školné je stanoveno Směrnicí ředitele školy, aktualizovanou pro každý školní rok.

Prostorové a věcné vybavení

MŠ Malenice byla postavena v roce 1985, budova plně vyhovuje provozu, je jednopodlažní – prostor je členěn na třídu, sloužící jako jídelna, hernu a šatnu, kde byla závěrem roku 2018 zrenovována podlaha a nakoupeny nové šatní skříňky a sociální zařízení, které prošlo kompletní rekonstrukcí v letních měsících roku 2018. Prostorná herna je využívána při odpoledním odpočinku dětí jako lehárna. Díky navýšení kapacity, jsme v roce 2016 podnikli kroky ke zlepšení kvality pobytu v MŠ. Vyklidili jsme nevyužívanou sborovnu a mohla tak vzniknout příjemná, víceúčelová, relaxační místnost, která je v současné době využívána jako relaxační místnost či čtenářský koutek. Škola má rozsáhlou školní zahradu, která je rozčleněna na několik částí, u budovy je velká terasa s průlezkovým domečkem, v zadní části zahrady je pískoviště, altánek a houpadla s houpací lávkou. Naším budoucím záměrem je pořízení nových herních prvků a průlezek na zahradu, renovace a zastřešení pískoviště a vytvoření "dětské zahrádky" - několika záhonků pro pěstování zeleniny a bylin. Zahradu je možné využívat při slunečném počasí a díky zpevněným plochám i za méně příznivého počasí. Dále je na zahradě ještě plechový sklad na uskladnění hraček z pískoviště a zahradního nářadí a letní umývárna.

Přehled prostor školy s popisem:

1.	CHODBA	-vstupní prostor školy
2.	ŠATNA DĚTÍ	-prostory pro převlékání dětí
3.	UMÝVÁRNA, WC DĚTÍ	-sociální zázemí sloužící dětem
4.	WC, ŠATNA /zaměstnanců/	- prostory pro převlékání zaměstnanců, toaleta zaměstnanců
5.	HERNA	- prostory pro hraní, odpoledne lehárna
6.	TŘÍDA	- prostor pro hru a stravování dětí
7.	KUCHYNĚ, SKLAD	- místnost pro vaření pokrmů
8.	CHODBA	- šatna pro školáky
9.	WC, ŠATNA	- prostory pro kuchařku
10.	RELAXAČNÍ MÍSTNOST	- prostor pro hru a odpočinek, čtenářský koutek
11.	ŘEDITELNA	-místnost pro ukládání písemností, archiv, PC

Životospráva

Jídelníček a pitný režim:

Děti naší MŠ se stravují podle jídelního lístku, který odborným způsobem sestavuje vedoucí školní jídelny společně s kuchařkou. Strava odpovídá věku a potřebám předškolních a školních dětí. Jídelníček se skládá z přesnídávky, oběda a svačiny. Pitný režim je dodržován a řídí se potřebami dětí, děti mají neustále volně k dispozici vhodné nápoje podle ročního období a samostatně se mohou obsloužit při pocitu žízně nebo požádat o obsluhu kohokoliv z dospělých nebo starších dětí.

Pohybové aktivity:

Pohybové aktivity dětí jsou zajišťovány v průběhu celého dne dětí podle jejich zájmu a potřeb. Při ranních hrách si mohou děti zvolit volné pohybové hry podle jejich aktuální potřeby – v prostoru herny mohou využívat míče, švihadla, drátěnky, při dozoru dospělé osoby švédská lavička, žebřiny.

Pravidelně dodržujeme ranní cvičení, které sestavujeme podle aktuálních potřeb dětí a podle dalšího plánovaného denního programu, abychom vhodným způsobem doplnili tyto spontánní potřeby dětského organismu.

Pobyt venku je velmi důležitý, proto jsme do denního programu zařadili každodenní procházky, pod heslem NEEEXISTUJE ŠPATNÉ POČASÍ, EXISTUJE POUZE ŠPATNĚ OBLEČENÉ DÍTĚ. Ven chodíme opravdu za každého počasí, pouze za prudkého deště, náledí a silného mrazu je pro děti uspořádán náhradní program v mateřské škole. Děti mají v šatně celoročně pláštěnku a od jara do podzimu i holínky.

Každodenně se děti účastní procházky do okolí školy, pouze v nepříznivých podmínkách déšť, silný mráz apod. je vycházka nahrazena pohybovou aktivitou uvnitř budovy.

Odpočinek:

Vzhledem k tomu, že jsme jednotřídní MŠ (heterogenní skupina) a převažuje mladší věková skupina dětí, která má větší potřebu spát, děti společně odpočívají na lehátku.

Nespavý režim:

Děti, které nespí, nemohou rušit spící děti, mohou však v klidu mít u sebe hračku nebo knihu. Děti, které nemají potřebu spánku, se mohou věnovat klidové aktivitě, z lehátka vstát a v klidu si hrát s hračkami dle vlastního výběru. Nesmí být narušena možnost ostatních v klidu se vyspat.

Pedagogický vzor:

Pedagogický sbor v naší mateřské škole vhodným osobním vzorem ukazuje dětem správný zdravý životní styl. Všechny učitelky jsou nekuřačky a sportovně založeny. Učitelky uplatňují k dětem laskavý, důsledný a pozitivní přístup.

Psychosociální podmínky

Naše mateřská škola přijímá zpravidla děti od tří let věku, ale pokud kapacita dovolí, je možné dle novely rámcového vzdělávacího programu přijímat i děti mladší tří let. Avšak práce, provoz a vybavení pro dvouleté děti jsou zcela odlišné než pro děti starší a je také doporučován nižší počet dětí ve třídě.

Při zařazení dětí mladších tří let do mateřské školy je nutné navázat úzkou spoluprací s rodinou již v okamžiku přijetí dítěte, domluvit se na průběhu adaptačního období dle možností rodiny i školy. Mateřská škola často ve velké míře ovlivňuje postoj rodičů ke škole a k budoucí spolupráci. Učitel se stává nejen vychovatelem dítěte, ale také průvodcem rodiny. Pomáhá rodičům řešit každodenní drobné i větší starosti, rozkrývá obavy a navozuje pocit bezpečí pro dítě i jeho blízké. Je důležité vhodnou formou podporovat rodiče v jejich roli a přijetí odpovědnosti za dítě.

Vzhledem k tomu, že dvouleté děti mají výrazně odlišné potřeby od dětí 3letých a starších, je nutné zdůraznit, že s ohledem na věkové složení dětí ve třídě není sociální prostředí v naší mateřské škole upraveno tak, abychom dokázali zajistit ideální psychosociální podmínky jak pro děti dvouleté, tak pro děti předškolního věku. Proto preferujeme přijímání dětí starších tří let.

Naše mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami a po vzájemné dohodě je dítěti umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.

Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.

Adaptační program pozvolného zvykání

V době přijímání nových dětí využíváme různých variant spolupráce s rodinou v době adaptace dítěte na nové prostředí a nové osoby. Rodičům je nabídnuta návštěva před vstupem do školy, po vzájemné domluvě kdykoliv, ale nejlépe si děti zvykají při pobytu na zahradě, nebo při odpolední činnosti. Snazší adaptaci přispívá rovněž složení tříd věkově smíšených, děti starší již získaly jistotu a pocit bezpečí, který přenáší na děti mladší a tím je vhodně motivují a adaptační doba nových dětí se tím zkracuje. Někdy pomáhá lepší adaptaci zpočátku pouze několikahodinový pobyt dítěte ve škole, pak postupné prodlužování doby pobytu.

Organizace

Denní řád mateřské školy je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Učitelky se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. Při plánování činností učitelky vychází z potřeb a zájmů dětí, vycházejících individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený. Děti mají dostatek prostoru a času pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní případně později pokračovat. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti podněcovaly k vlastní aktivitě a experimentování. Učitelky vytváří podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Dbají na osobní soukromí dětí. Mají možnost se uchýlit do klidného koutku, neúčastnit se společných činností, stejně tak mají možnost soukromí při osobní hygieně.

Řízení školy

Školu řídí ředitel Základní školy a Mateřské školy Mgr. Zdeněk Vorel.

Zastupováním ředitele školy Mgr. Zdeňka Vorla je pověřena vedoucí učitelka Mgr. Jana Škopková. Pověření se vztahuje na zastupování v jednání s rodiči dětí a veřejností v zájmu školy a v pedagogických a odborných záležitostech. Zastupováním ved. učitelky v její nepřítomnosti je pověřena učitelka V. Neužilová, pověření se vztahuje na zastupování v jednání s rodiči dětí.

Personální zajištění

V mateřské škole zajišťují provoz:

- vedoucí učitelka
- učitelka
- asistent pedagoga/ školní asistent
- školnice
- vedoucí školní jídelny, kuchařka

Personální podmínky se mohou změnit v souvislosti se vzděláváním dětí se spec. vzdělávacími potřebami (př. asistent pedagoga) anebo dvouletých (př. chůva).

V mateřské škole zabezpečují provoz tři pedagogické pracovnice. Dvě učitelky / jedna z nich je vedoucí učitelka/, mají odpovídající pedagogické vzdělání v oboru - učitelství předškolní výchovy. Dále jedna asistentka pedagoga, a jedna provozní pracovnice, která zajišťuje úklid prostor školy, zahrady a prostor před budovou školy.

Ranní a odpolední služba se pravidelně střídají po týdnu a je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě v době od 9,45 do 12,45 hodin. V případě organizačních změn – výlety, plavání, divadlo, kulturní akce, neschopnost apod., může být pracovní doba upravena podle potřeb školy.

Odborné vzdělávání zaměstnanců

Zajišťování odborných akcí pedagogických pracovníků se děje ve spolupráci s odbornými pracovišti, která zajišťují další vzdělávání pedagogických pracovníků jednotlivých typů škol. Dále jsou poznatky o nových formách práce s dětmi i spolupráce s veřejností jsou čerpány z literatury, kterou zajišťuje ředitel školy a z aktuálních prezentačních materiálů jednotlivých nakladatelství, odborných časopisů i vlastního studia.

Vedení školy podporuje vlastní aktivitu a iniciativu jednotlivých pracovníků školy v oblasti dalšího odborného studia uvolňováním na studijní akce.

Sociální klima školy a spolupráce s rodiči

Snaha všech pedagogických pracovníků o partnerské vztahy rodičů a mateřské školy, oboustranná důvěra, otevřenost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat.

Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost, jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi.

Rodiče jsou seznámeni se Školním řádem ZŠ a MŠ Malenice – Mateřská škola, který jsou povinni dodržovat.

Prostřednictvím rodičovských setkání, návštěvek, vývěsek a webových stránek jsou informováni o dění v mateřské škole.

Při zápisu mají možnost se seznámit se všemi prostory mateřské školy, jsou prováděny individuální rozhovory o dětech.

Rodičům je nabízena:

- Účast na školních výletech, kurzech
- Účast na kulturních akcích školy
- Účast na informačních třídních schůzkách
- Spolupráce při odstraňování vad ve výslovnosti, také spolupráce s logopedem
- Účast při vybraných řízených činnostech, besedách
- Možnost konzultací s učitelkami o výsledcích a problémech dětí, případná dopomoc při reedukaci (doporučení vhodných poradenských zařízení, spolupráce s nimi...)

Adaptace dítěte v mateřské škole je řešena individuálně dohodou mezi učitelkou a rodičem

Před zápisem dětí do ZŠ nabízíme rodičům individuální konzultace.

Společné akce:

Vánoční besídka – prosinec

Lyžařská školička - leden

Maškarní karneval - únor

Lampionový průvod - duben

Den matek – květen

Školní výlet - červen

Rozloučení s předškoláky – červen

Pro rodiče připravujeme dárky k Vánocům, ke Dni matek, děti samy kreslí během roku výkresy pro maminky jako dárek. Škola se snaží vyslyšet náměty a připomínky rodičů a zavést je do každodenní praxe.

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami

Mateřská škola sleduje výsledky vzdělávání dětí a jejich pokroky v učení. Vede pedagogickou diagnostiku a navrhuje opatření tak, aby dítě všestranně prospívalo. Pokud dítě vyžaduje vyšší míru podpůrných opatření, zpracuje škola 1. stupeň podpůrných opatření. (PO jsou vymezeny vyhláškou 27/2016).

Ředitel odpovídá za realizaci podpůrných opatření 1. stupně, využití plánu pedagogické podpory, vyhodnocení účinnosti podpory, případné doporučení služby školských poradenských zařízení.

Podpůrná opatření prvního stupně

Ředitel mateřské školy rozhodne o poskytování podpůrných opatření prvního stupně bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce. Tím není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte. (§ 21, ŠZ)

Učitelka mateřské školy zpracuje plán pedagogické podpory, ve kterém bude upravena organizace a hodnocení vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce a projedná jej s ředitelem školy.

Pokud by nepostačovala podpůrná opatření prvního stupně (po vyhodnocení plánu pedagogické podpory), doporučí ředitel školy využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálního vzdělávání dítěte. (§ 16 odst.4 a 5 ŠZ a § 10 vyhl.č.27/2016 Sb.)

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně

Podmínkou pro uplatnění podpůrného opatření 2 až 5 stupně je doporučení školského poradenského zařízení s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. K poskytnutí poradenské pomoci školského poradenského zařízení dojde na základě vlastního uvážení zákonného zástupce, doporučení ředitele mateřské školy nebo OSPOD.

Ředitel školy určí učitele odpovědného za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření dítěti se speciálně vzdělávacími potřebami. (§ 11 vyhl.č.27/2016 Sb.)

Ředitel školy zahájí poskytování podpůrných opatření 2 až 5 stupně bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a získání informovaného souhlasu zákonného zástupce.

Ředitel školy průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření, nejméně však 1x ročně, v případě souvisejících okolností častěji. Ukončení poskytování podpůrného opatření 2 až 5 stupně je-li z doporučení školského poradenského zařízení zřejmé, že podpůrná opatření 2 až 5 stupně již nejsou potřeba. V takovém případě se nevyžaduje informovaný souhlas zákonného zástupce, s ním se pouze projedná. (§ 16 odst.4 ŠZ a § 11, § 12 a § 16 vyhl.č. 27/2016 Sb.)

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání. V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpurným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpurných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou do tří let. Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v Rámcovém vzdělávacím programu (dále RVP PV), jsou vhodné i pro vzdělávání dětí mladších tří let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte.

Mateřská škola se zaměřuje na touhu po poznání, experimentování, objevování a poznávání všemi smysly. Dvouleté děti se v tomto věku osamostatňují, bývají silně egocentrické. Neorientují se v prostoru a čase, žijí přítomností a situacemi, které je naplňují. V pohybových aktivitách jsou méně obratné. Proti starším dětem mají výrazně méně zkušeností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné. Pro dvouleté děti je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Poznávají nové vzorce chování dospělých i vrstevníků. Vymezují si vlastní prostor, přijímají vymezené hranice a nové role. Naše učitelky zastávají velmi významnou pozici. Stávají se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

Dvouleté děti vzděláváme především nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a hrou. Důležité jsou pro nás pravidelné rituály a opakování činností. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností. Naší snahou je ponechat těmto dětem v rámci našich možností co největší prostor pro volnou hru a pohybové aktivity. V mateřské škole se snažíme zajistit podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí, ale s ohledem na věkové složení dětí ve třídě lze očekávat, že taková úprava podmínek zasáhne ovlivní podmínky vhodné pro děti starší, které mají potřeby znatelně odlišné. Dodržujeme pravidelný denní režim, zajišťujeme pocit bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a více individuální péče.

- Mateřská škola se průběžně vybavuje dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.

- Zajišťujeme bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů.
- Ve třídě jsou srozumitelně nastavená pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- Snažíme se prostředí je upravit tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Třída je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dětí.
- Šatna dětí je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení.
- Šatna učitelek je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na hygienické potřeby.
- Režim dne je nastaven tak, aby co nejvíce respektoval potřeby všech dětí (pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, stravování, dostatečný odpočinek).
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dětí v souladu s jejich individuálními potřebami.
- Dětem je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací činnosti mohou být realizovány v menších skupinkách či individuálně.
- Učitelé uplatňují k dětem laskavě důsledný přístup (pozitivní přijímání všech dětí). Péče o děti od dvou do tří let je organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy.
- V případě přijetí dvouletého dítěte budeme usilovat o další personální zajištění na další školní rok.

IV. Organizace vzdělávání

Mateřská škola má od 1. 9. 2018 opět jednu heterogenní třídu, kde jsou umístěny děti ve věku od 2,5 do 6 let a děti s odkladem školní docházky. Pracujeme podle našeho ŠVP „Barevný rok“, který je dále rozpracován v třídním vzdělávacím programu. Kládeme důraz na individuální přístup, pracujeme ve skupinách, uplatňujeme prožitkové učení hrou, provádíme didakticky zacílené činnosti, v nichž je zastoupeno spontánní i záměrné učení.

Provoz školy začíná v 6:30 a končí v 16:00.

Režim dne

06.30 - 08.00	scházení dětí
06.30 - 08.10	hry a volné činnosti dle zájmu dětí, didakticky cílené činnosti ve skupinách i individuálně smyslové hry
<i>(08.00 – 12.00 denní doba povinného předškolního vzdělávání)</i>	
08.10 – 08.30	komunikační kruh, vítání nového dne, pohybové chvílky, hygiena
08.30 – 09.00	dopolední svačina
09.00 – 09.30	řízené plánované činnosti,
09.30 – 11.30	pobyt venku, hygiena
11.30 – 12.15	oběd, hygiena
12.15 – 14.15	odpočinek, náhradní nespací aktivity
14.15 – 14.40	hygiena, dopolední svačina
14.40 – 16.00	odpolední zájmové činnosti, pokračování v didakticky cílených činnostech, pobyt na školní zahradě

Režim dne lze variabilně přizpůsobit individuálním a fyzickým potřebám dětí nebo potřebám a akcím školy.

Podmínky přijímání dětí do MŠ Malenice

Do mateřské školy jsou zpravidla přijímány děti od 3 do 6-7 let (odklady školní docházky). V případě nenaplnění kapacity je možné přijmout i děti dvouleté. Termín přijímání žádostí o předškolní vzdělávání dětí vypisuje ředitel právního subjektu ZŠ a MŠ Malenice, zpravidla v měsíci březnu až dubnu, vzhledem k velkému zájmu o naši mateřskou školu jsou zastupitelstvem obce určena kritéria, podle kterých jsou pak děti přijímány. Během školního roku je možné přijmout dítě, pokud se místo v mateřské škole uvolní, nebo na základě tíživé situace rodiny. Přijímány jsou děti zdravé. O přijetí zdravotně postiženého dítěte rozhodne ředitel ZŠ a MŠ Malenice na základě odborného lékařského vyjádření, doporučení školského poradenského zařízení PPP, SPC a podle podmínek školy.

Všechny děti jsou přijímány na základě vyjádření lékaře o jejich zdravotním stavu. Toto vyjádření přinesou rodiče do MŠ před nástupem dítěte na přihlášce, kterou obdrží v MŠ.

Dílní projekty a programy

Logopedický program - „Povídálek“

V mateřské škole Malenice se systematicky a dlouhodobě věnujeme práci s dětmi na odstraňování vad ve výslovnosti. Snažíme se rovněž rozšiřovat úroveň slovní zásoby dětí. Velmi dobře spolupracujeme s Dyscentrem Strakonice, ve šk.r. 2017/2018 máme dvě kvalifikované logopedické asistentky. Aktivně rozšiřujeme slovní zásobu dětí, všechny děti zapojujeme do účasti na školních i veřejných vystoupeních s ohledem na jejich individualitu. verbálních vystoupeních před dětmi i rodiči a to v rozsahu, který odpovídá jejich možnostem a schopnostem. V oblasti rozvoje řeči je velmi důležitá aktivní spolupráce s rodiči a vzájemná, pozitivní motivace. Logopedický asistent ukáže rodičům, jak s dítětem pracovat a správně se učit vyslovovat jednotlivé hlásky. Pokud není dobrá spolupráce s rodinou nebo pokud má asistent podezření na logopedickou vadu, odkáže rodiče na klinického logopeda.

Systematická práce s dětmi probíhá na základě zkoušky výslovnosti asistentem logopedie, po domluvě s rodiči je jim nabídnuta log. prevence na školce nebo dojíždět na logopedii do Strakonice nebo do Prachatic či Vimperka. S dětmi s logopedickou vadou pracujeme cílevědomě a soustředěně v každé volné chvíli obě učitelky ve vzájemné shodě. S dětmi pravidelně – společně s rodiči - každý druhý týden odpoledne provádíme individuální logopedickou prevenci, v případě neúspěchu asistentka posílá dítě na odborné pracoviště.

Přípravný program – „Předškoláček“

Mateřská škola Malenice pracuje s věkově smíšenou skupinou dětí, a proto se snaží pracovat individuálně s dětmi 5 – 6 letými a s dětmi s odkladem školní docházky v přípravném programu, zaměřeném na činnosti podporující zájem o psanou podobu jazyka formou her s doplňováním znaků písmen nebo číslic, formou skládanek se symboly vytvářejících a číselnou řadu, samostatnými úkoly na procvičování uvolnění ruky k základům psaní apod. Děti jsou dále při hrách motivačně vedeny ke hrám důležitých pro rozvoj smyslového vnímání, logického myšlení, ke kultivaci paměti, pozornosti, představivosti a fantazie. Při práci s celou skupinou dětí jsou starším dětem nabízeny složitější činnosti.

Pravidelně jednou týdně mají děti možnost zúčastňovat se tzv. „**Předškoláčka**“. Jedná se o pravidelnou dlouhodobou a systematickou přípravu dětí na vstup do ZŠ. K individuální práci se skupinou předškoláků používáme publikaci *Předškoláckovy týdeníčky pro chytré hlavičky*, která obsahuje komplexní přípravu dítěte pro školu i život.

Děti jsou motivovány k zájmu o školní aktivity návštěvami v základní škole, navštěvují spolu s mateřskou školou. Rodiče dětí se snažíme motivovat besedou s učitelkou základní školy a vysvětlovat jim potřebu spolupráce.

Pravidelně pořádáme informativní schůzky, na kterých je vždy přítomen zástupce základní školy, snažíme se tak motivovat zákonné zástupce dětí k aktivní spolupráci. Pro předškolní děti zajišťujeme ve spolupráci s DYSCentrem Strakonice vyšetření školní zralosti tzv. depistáž, kterou provádí odborný pracovník centra v mateřské škole, buď za přítomnosti rodičů, nebo s písemným souhlasem rodičů lze depistáž uskutečnit se samotným dítětem.

Sportovní program

- **Plavecký kurz**

Mateřská škola se tradičně každé jaro (od dubna do června) zúčastňuje plaveckého výcviku v Plavecké škole Strakonice, který je pořádán pro základní školu s vymezením jedné plavecké skupiny pro děti předškolního věku. Tento kurz nabízíme dětem zpravidla ve věku od 5 let. Cílem kurzu je seznámení dětí s pohybem ve vodě a to především formou hry. Samotné lekce plavání vedou proškolení instruktoři. Na konci kurzu získává každé dítě tradiční Mokrý vysvědčení. Také si děti utváří vztahy s kamarády ze základní školy.

- **Lyžařský kurz**

Mateřská škola již od roku 2017 spolupracuje LA Zadov a zúčastňuje se projektu „Hrajeme si na lyžích“, který je určen dětem od 4 do 7 let. Cílem projektu je strávit 5 dopoledních programů na horách, na sněhu, na čerstvém vzduchu a seznámit děti začínající s pohybem na lyžích a dětem pokročilým prohlubovat lyžařské dovednosti. Děti mimo jiné získají i nové kamarády z dalších zúčastněných MŠ a spousty veselých a pozitivních zážitků. Dětem se věnují proškolení instruktoři. Do budoucna se máme v plánu s ohledem na podmínky a zájem rodičů i nadále tohoto projektu zúčastňovat.

Individuální vzdělávání

Mateřská škola uskutečňuje individuální vzdělávání dle § 34b školského zákona. Zákonný zástupce je povinen se s dítětem dostavit dle stanoveného termínu k prověření průběhu a výsledků individuálního vzdělávání.

Mateřská škola poskytne zákonným zástupcům ŠVP a metodické materiály.

V. Charakteristika vzdělávacího programu

Hlavní cíle našeho vzdělávání:

- Připravit děti před vstupem do základní školy pro jeho další harmonický rozvoj a učení.
- Každé dítě by mělo s ohledem k jeho fyzickým, psychickým i sociálním předpokladům zvládnout základy kompetencí důležitých pro jeho úspěšnost v dalším životě.
- Pokládáme za důležité v dítěti vychovat jedince samostatného, tělesně i duševně zdatného, se základy zdravého sebevědomí, se schopnostmi přizpůsobit se životu v dnešní společnosti.
- Rozvíjet u dětí přiměřené praktické dovednosti, vytvářet pro ně program na osvojení zdravých životních návyků a postojů, poznatků o vlastním těle a jeho ochraně, základy řečových a komunikativních dovedností, rozvoj smyslového vnímání a myšlení, posilování přirozených poznávacích citů, podporovat zájem o učení, vytvářet a rozvíjet citové vztahy k sobě a k okolí, rozvíjet mravní a estetické vnímání, cítění a prožívání, vytvářet prosociální chování ve vztahu k ostatním, povědomí o mezilidských a morálních

hodnotách, osvojovat si jednoduché poznatky o světě a životě, o přírodním, kulturním i technickém prostředí, pochopení nutnosti chránit životní prostředí a vážit si života ve všech jeho formách.

- Důležitým cílem naší mateřské školy je její spolupráce s rodinou, vystupování a prezentace správného směru výchovy i před širokou veřejností v obci.

Analýza současného stavu:

Škola se orientovala na stejné cíle při výchově a vzdělávání, které jsou formulovány v RVP. Velký důraz klademe na rozvoj samostatného jedince, který si umí najít své uplatnění v životě, snažili jsme se vyzdvihovat kladné a ojedinělé schopnosti a vlastnosti individua a zároveň neupozorňovat na jeho nedostatky, které jsme usměrňovali samostatnými činnostmi tak, aby docházelo ke zmírnění rozdílů.

Nadále budeme prohlubovat uvědomování si jedinečnosti každého člověka a zároveň ve všech pěstovat pocit sounáležitosti s kolektivem a světem, kde žijeme. Rádi bychom formovali osobnost dítěte správným směrem a osvojování si základů kompetencí potřebných pro jeho úspěšný rozvoj a učení.

Zaměření ŠVP MŠ Malenice /koncepte/

Výchova dětí v MŠ je zaměřena na systematickou a dlouhodobou práci pro zajištění všestranného a harmonického rozvoje a směřuje dítě ke zvládnutí, přiměřeně svým možnostem a schopnostem, očekávaných kompetencí na konci předškolního období stanovené RVP.

Základní myšlenky koncepte:

- věnovat se rozvoji osobnosti předškolního dítěte ve všech směrech
- připravit děti 5 – 6 leté na úspěšný vstup do základní školy
- soustavně se věnovat rozvoji řeči a nápravě logopedických vad
- vytvářet kladný vztah k životnímu prostředí, položit základy péče ochrany životního prostředí
- rozvíjet kamarádské vztahy mezi dětmi, učit je pomáhat mladším dětem
- prohlubovat spolupráci s rodinou a budovat kladné mezilidské vztahy
- soustředit se na zvyšování tělesné zdatnosti dětí a umožnit jim dostatečné množství pohybových aktivit
- zavádět do práce s dětmi nové metody a práci podle ŠVP a TVP

Způsoby zajištění jednotlivých oblastí vzdělávání – metody a formy vzdělávání

- řízené a spontánní činnosti
- skupinové a individuální činnosti
- spontánní sociální učení
- kooperativní učení
- prožitkové učení hrou a činnostmi
- situační učení

Používané metody pro získávání poznatků a dovedností:

- slovní – vyprávění, rozhovor, poslech, objasnění, popis, hodnocení
- názorné – pozorování, pokus, demonstrace, exkurze, předvádění
- praktické činnosti – experimentování, pracovní činnosti, konstruování, cvičení, praktické řešení konkrétních situací

Formy činností

- Hudební, pohybové, výtvarné, praktické, grafické, literární, smyslové, lokomoční, manipulační, dramatické, tvůrčí, osobnostní, rytmické, pracovní, konstruktivní, slovní a názorné, pracovní a sebeobslužné činnosti

Mateřská škola Malenice pracuje s heterogenní skupinou dětí věkově smíšenými. Práce s těmito skupinami je náročnější na přípravu pedagoga, ale snažíme se pracovat tak, abychom uspokojili všechny děti a aby se všechny děti cítily úspěšně. Zaměřujeme se na přiměřenou přípravu dětí na vstup do I. třídy ZŠ a vychováváme všechny děti k respektu a ohleduplnosti k ostatním lidem, nejen v kolektivu mateřské školy, ale i ve všech ostatních setkáváních s dětmi i dospělými.

Do našeho programu zařazujeme aktivity spojené s prohlubováním znalostí správné výslovnosti a artikulace, odstraňování logopedických vad.

Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Navážeme s rodiči dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupráci, pravidelně budou informováni o vývoji dítěte v mateřské škole. Při práci s těmito dětmi se zaměříme na jeho individuální možnosti, schopnosti a na plné zapojení dítěte.

Pravidla poskytování podpůrných opatření:

- podpůrné opatření 1. stupně: uplatní mateřská škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP), který vytvoří učitelky dítěte. PLPP bude průběžně realizován, pravidelně vyhodnocován a díky zpětné vazbě bude zaznamenán pokrok ve vzdělávání dítěte
- podpůrná opatření 2. - 5. stupně: jsou stanovena školským poradenským zařízením po projednání s mateřskou školou a se zákonným zástupcem dítěte. Pro dítě bude vytvořen individuální vzdělávací plán (IVP), který vytváří učitelky dítěte na základě doporučení a bude průběžně realizován. Za plnění zodpovídají učitelky ve třídě. IVP bude pravidelně vyhodnocován a konzultován s odborným pracovníkem Školského poradenského zařízení.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka:

Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání. V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání,

ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřeby jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

Zajištění průběhu vzdělávání dětí nadaných

Rozšíříme obsah vzdělávání nad rámec stanovený v ŠVP (obtížnější úkoly, širší nabídka náročnějších činností).

Podpůrná opatření:

Stanoví školské poradenské zařízení po projednání s mateřskou školou a se zákonným zástupcem dítěte. Mateřská škola vytvoří individuální vzdělávací plán (IVP), který vychází z ŠVP, ze závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a z vyjádření zákonného zástupce dítěte. IVP vytváří učitelky dítěte ve třídě na základě doporučení ŠPZ. Za plnění zodpovídají učitelky ve třídě. Plán bude vyhodnocován a konzultován s odborným pracovníkem ŠPZ.

Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Při plánování vzdělávací nabídky vycházíme z principů – jednoduchost, časová nenáročnost, známé prostředí a nejbližší okolí, smysluplnost a podnětnost, dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dětí. V MŠ využíváme hlavně učení hrou a činnostmi, situační učení, spontánní sociální učení a prožitkové učení. Každé dítě je pozitivně přijímáno. Učitelky ve třídě individuálně posuzují vhodnost hraček a pomůcek. Na školní zahradě využívají pouze odpovídající zahradní vybavení. Uplatňují k dětem laskavě důsledný přístup.

VI. Obsah vzdělávání

Školní vzdělávací program Mateřské školy Malenice se jmenuje „Barevný rok“. Vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV).

Vzdělávací obsah RVP PV je uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí:

1. **Dítě a jeho tělo**
2. **Dítě a jeho psychika**
3. **Dítě a ten druhý**
4. **Dítě a společnost**
5. **Dítě a svět**

Tyto vzdělávací oblasti jsou začleněny do integrovaných bloků. Ty se pojí k ročnímu období. Dále je učitelky rozpracovávají v TVP do týdenních vzdělávacích plánů. Učitelky přizpůsobují témata konkrétní situaci a rozpracovávají je do nabídky konkrétních her a činností pro danou skupinu dětí, tak aby děti byly konkrétně vedeny k získávání očekávaných kompetencí.

Každé dítě má možnost rozhodovat o tom, co z nabízeného zkusí, co ho zajímá, čemu se bude věnovat.

Hlavním cílem našeho vzdělávání je rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení, osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost a získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Výchovně vzdělávací práce je rozložena do integrovaných bloků a probíhá na základě prožitkového učení.

Ve stručnosti se řídí každodenní činnosti ve škole tímto pravidlem:

*Každý den trochu: zpívej,
maluj, tvoř a pracuj,
poznaj něco nového,
cvič a běhej,
hodně si hraj a povídej s kamarády,
pořád se usmívej.*

Hlavní zásady práce s dětmi:

- různorodost činností nabízených během dne
- vzájemné prolínání vzdělávacích cílů
- promyšlenost práce, učitelka musí vědět, co a proč dělá
- cílem práce není hmatatelný výsledek, ale spokojené dítě
- při tvorbě TVP berou učitelky v úvahu všechny souvislosti a vzájemné vztahy
- neustále máme na zřeteli individuální zvláštnosti a potřeby dětí
- uplatňujeme prožitkové učení

Rozdělení osmi integrovaných bloků podle ročních období:

Žlutý podzim

Bílá zima

Zelené jaro

Červené léto

Integrované bloky:

1. IB - Měsíc pravidel (září)

❖ Témata:

- *Myškové pravidlo*
- *Srdíčkové pravidlo*
- *Domečkové pravidlo*
- *Šnečkové pravidlo*
- *Voňavkové pravidlo*

❖ Dílčí cíle (záměry):

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností, zdokonalování dovedností v jemné i hrubé motorice
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků
- rozvoj řečových schopností i jazykových dovedností (vnímání, naslouchání, porozumění, vytváření pojmů, vyjadřování)
- rozvoj tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémů)
- získávání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj mravního vnímání, cítění a prožívání
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- rozvíjení prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu

❖ Vzdělávací nabídka (nabízené činnosti):

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků

- činnosti relaxační
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- smyslové hry
- nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti zasvěčující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- spontánní hra
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- cvičení v projevovalání citů (zvláště kladných), v sebekontroli a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody)
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety – aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, kontakt se zvířaty, jedovaté rostliny, ...)

❖ Očekávané výstupy:

- ✓ zachovávat správné držení těla
- ✓ vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
- ✓ užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)
- ✓ pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- ✓ vést stopu tužky při kresbě
- ✓ pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky)
- ✓ zacházet správně s jednoduchými rytmickými nástroji (dřívka, triangi, činelky, bubínky...)
- ✓ pečovat o osobní hygienu, (umýt si ruce, umět používat kapesník)
- ✓ samostatně se oblékat, svlékat, obouvat
- ✓ udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- ✓ mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví
- ✓ uvědomovat si, co je nebezpečné
- ✓ chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí
- ✓ pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- ✓ vyjadřovat samostatně a smysluplně nápady, myšlenky, pocity
- ✓ domluvit se slovy
- ✓ porozumět slyšenému
- ✓ dodržovat pravidla konverzace a společného kontaktu (dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku..)
- ✓ předat vzkaz
- ✓ vnímat jednoduché rýmy, popěvky
- ✓ správně reagovat na signály
- ✓ rozpoznat odlišnosti v detailech
- ✓ rozlišit vůně a zápachy
- ✓ záměrně se soustředit a udržet pozornost
- ✓ naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si je zapamatovat a vybavit
- ✓ dokončit hru i rozdělanou činnost
- ✓ uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
- ✓ vyjadřovat svou fantazii a představivost v tvořivých činnostech (konstruktivní, výtvarné, hudební, pohybové...)
- ✓ rozpoznat a napodobit základní geometrické znaky a tvary
- ✓ orientovat se v řadě a v prostoru podle slovních pokynů
- ✓ orientovat se v časových údajích v rámci dne (ráno, dopoledne, poledne, odpoledne)
- ✓ rozlišovat základní časové údaje (noc – den, ráno – večer, dnes, zítra, včera...)
- ✓ rozumět a používat malý – velký, dlouhý – krátký, vysoký- nízký, stejný
- ✓ jednoduchý problém vyúčit samostatně i ve spolupráci s kamarády
- ✓ přicházet s vlastními nápady
- ✓ odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- ✓ ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- ✓ umět se přizpůsobit změnám
- ✓ projevovat zájem o spolupráci
- ✓ navazovat kontakty s dospělým
- ✓ přirozeně komunikovat s druhým dítětem
- ✓ uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- ✓ uplatňovat své individuální potřeby s ohledem na druhého, respektovat potřeby jiného dítěte
- ✓ utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a podle této představy se chovat
- ✓ začlenit se do třídy
- ✓ orientovat se ve školním prostředí a blízkém okolí

2. IB - Podzim (říjen, listopad)

❖ Témata:

- *Podzimní lístek*
- *Vyletěl si pyšný drak*
- *To je zlaté posvícení*
- *Na zahrádku přišel podzim*
- *Martin na bílém koni*
- *Podzim v lese*

❖ Dílčí cíle (záměry):

- Rozvoj a užívání všech smyslů
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

❖ Vzdělávací nabídka (nabízené činnosti):

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů
- prohlížení a „čtení“ knížek
- přímé pozorování přírodních objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností

- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost, fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- výlety do okolní přírody
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslav y dětí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, kulturní programy apod.)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

❖ Očekávané výstupy:

- ✓ vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ✓ ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- ✓ zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- ✓ vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodné zformulovaných větách
- ✓ vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- ✓ domluvit se slovy i gesty
- ✓ poznat a vymyslet jednoduchá synonyma a antonyma
- ✓ vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)

- ✓ záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- ✓ poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- ✓ přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- ✓ zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- ✓ vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- ✓ postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- ✓ řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- ✓ vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- ✓ vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- ✓ být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- ✓ těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- ✓ spolupracovat s ostatními
- ✓ vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- ✓ zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami...
- ✓ vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- ✓ zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
- ✓ osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- ✓ vnímat, že svět přírody má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý
- ✓ všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- ✓ porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- ✓ mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- ✓ rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
- ✓ pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, o školní zahradu, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

3. IB - Advent (listopad, prosinec)

❖ Témata:

- 1. svíčka - příchod adventu
- 2. svíčka – Barborko, brzy přijde Mikuláš
- 3. svíčka – sváteční setkávání
- 4. svíčka – moje přání
- Společně u stromečku

❖ Dílčí cíle (záměry):

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj schopnosti sebehodnocení
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

❖ Vzdělávací nabídka (nabízené činnosti):

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- námětové hry a činnosti
- činnosti zaměřené na vytváření (chápaní) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené sílám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejruznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslav výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice

❖ Očekávané výstupy:

- ✓ koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
 - ✓ zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
 - ✓ formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
 - ✓ učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
 - ✓ učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
 - ✓ utvořit jednoduchý rým
 - ✓ projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film
 - ✓ přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
 - ✓ učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
-
- ✓ vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
 - ✓ uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky), hodnotit sám sebe
 - ✓ přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
 - ✓ prožívat radost ze zvládnutého a poznaného vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
 - ✓ prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
 - ✓ těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
 - ✓ vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
 - ✓ uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
 - ✓ chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
 - ✓ dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
 - ✓ mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

4. IB - Zima je prima (leden)

❖ Témata:

- *Zima a její podoby*
- *Zvířátka v zimě*
- *Zimní radovánky*
- *Zimní šatník*

❖ Dílčí cíle (záměry):

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

❖ Vzdělávací nabídka (nabízené činnosti):

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu apod
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest

- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- rozvoj kooperativních dovedností
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)

❖ Očekávané výstupy:

- ✓ zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, v písku)
- ✓ koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ✓ vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ✓ ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- ✓ vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)

- ✓ zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- ✓ ovládat koordinaci ruky a oka
- ✓ mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- ✓ vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- ✓ formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- ✓ učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- ✓ vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- ✓ záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- ✓ chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- ✓ vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- ✓ přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- ✓ prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- ✓ těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- ✓ zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- ✓ vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- ✓ dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- ✓ zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti
- ✓ mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- ✓ vnímat, že nejen přírodní svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý

5. IB - Zdraví má poruchu (únor)

❖ Témata:

- *Kamarád je nemocný*
- *Úraz bolí*
- *Chci být zdraví*
- *Cestou k lékaři*
- *Karnevalový týden*

❖ Dílčí cíle (záměry):

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem

❖ Vzdělávací nabídka(nabízené činnosti):

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovňovací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí ☒ příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- námětové hry a činnosti
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině

- spontánní hra
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- cvičení organizačních dovedností
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se, pomoci mu
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role)
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (platí pro Karnevalový týden)

❖ Očekávané výstupy:

- ✓ pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- ✓ rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- ✓ mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- ✓ mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- ✓ vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- ✓ formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- ✓ učit se a používat nová slova (ptát se na slova, kterým nerozumí), pojmenovat věci kolem sebe
- ✓ učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- ✓ popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- ✓ rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- ✓ přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- ✓ postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- ✓ chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), orientovat se v prostoru i v rovině

- ✓ řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- ✓ uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- ✓ rozhodovat o svých činnostech
- ✓ vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují, odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- ✓ porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- ✓ odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- ✓ spolupracovat s ostatními
- ✓ bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod
- ✓ chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- ✓ uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- ✓ porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- ✓ vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- ✓ uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- ✓ zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti
- ✓ uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

6. IB - Jaro (březen, duben)

❖ Témata:

- *Březen jako Měsíc knihy*
- *Zima se loučí*
- *Probouzení jara*
- *Velikonoce*
- *Jarní nálady (počasí)*
- *Půjdu do školy*
- *Jaro na zahradě*
- *Jaro na dvorku*

❖ Dílčí cíle (záměry):

- Rozvoj a užívání všech smyslů
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

❖ Vzdělávací nabídka (nabízené činnosti):

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování divadelních pohádek a příběhů
- prohlížení a „čtení“ knížek
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- přímé pozorování přírodních objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost, fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- výlety do okolní přírody
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy dětí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, kulturní programy apod.)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)

- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

❖ Očekávané výstupy:

- ✓ vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ✓ ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- ✓ zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- ✓ vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- ✓ vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se), domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- ✓ porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- ✓ formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- ✓ učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- ✓ učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- ✓ sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- ✓ popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- ✓ sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech utvořit jednoduchý rým
- ✓ poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- ✓ sledovat očima zleva doprava
- ✓ poznat některá písmena a číslice, popř. slova, poznat napsané své jméno
- ✓ projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film
- ✓ vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- ✓ záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- ✓ poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- ✓ přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- ✓ zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- ✓ vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- ✓ chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- ✓ postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- ✓ řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- ✓ vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- ✓ vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- ✓ být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- ✓ těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- ✓ spolupracovat s ostatními
- ✓ vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- ✓ zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami...

- ✓ vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- ✓ zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
- ✓ osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- ✓ vnímat, že svět přírody má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý
- ✓ všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- ✓ porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- ✓ mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- ✓ rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- ✓ pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, o školní zahradu, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

7. IB - Rodina (květen)

❖ Témata:

- *Moje rodina*
- *Moje máma*
- *Můj táta*
- *Povolání, řemesla*
- *Až budu velký...*

❖ Dílčí cíle (záměry):

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti), získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole..)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj soc. citlivosti, tolerance, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

❖ Vzdělávací nabídka(nabízené činnosti):

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování

- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- cvičení v projevu citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- námětové hry a činnosti, hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a výtvarné činnosti
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sbližování dětí, aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- přípravy a realizace společných zábav a slavností za účasti rodinných příslušníků
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)

❖ Očekávané výstupy:

- ✓ vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ✓ ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem)
- ✓ vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodné zformulovaných větách
- ✓ vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- ✓ formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- ✓ popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)

- ✓ záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- ✓ zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- ✓ uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- ✓ prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování
- ✓ být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- ✓ těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- ✓ zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- ✓ prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- ✓ vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- ✓ respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněná a zdůvodněná povinnosti
- ✓ zorganizovat hru
- ✓ porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- ✓ přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým, navazovat a udržovat dětská přátelství,
- ✓ spolupracovat s ostatními, dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- ✓ respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- ✓ vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- ✓ bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- ✓ chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- ✓ uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- ✓ pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- ✓ chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- ✓ porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- ✓ utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- ✓ chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí ☒
- ✓ mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

8. IB - Malí cestovatelé (červen, červenec, srpen)

9. Témata:

- *Dopravní výchova*
- *Malí výletníci*
- *„Letem světem“ alias cestujeme po světě*
- *Prázdniny za dveřmi*
- *Hrajeme si na čerstvém vzduchu*

❖ Dílčí cíle (záměry):

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- poznávání jiných kultur
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

❖ Vzdělávací nabídka(nabízené činnosti):

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)

- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

❖ Očekávané výstupy:

- ✓ zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) ☒
- ✓ rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- ✓ mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- ✓ vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- ✓ vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- ✓ domluvit se slovy i gesty, improvizovat

- ✓ porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- ✓ formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- ✓ rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- ✓ projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- ✓ přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- ✓ vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- ✓ řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- ✓ nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- ✓ vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- ✓ uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- ✓ prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- ✓ chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- ✓ chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- ✓ zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti
- ✓ uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- ✓ vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

VII. Evaluační systém a pedagogická diagnostika

Oblasti evaluace

Bude se sledovat naplňování potřeb dětí, cíle výchovně vzdělávacího působení v mateřské škole, jaké metody a prostředky byly využity, jaká je kvalita sociálních vztahů v prostředí MŠ.

Prostředky evaluace

Hodnocení činnosti probíhá formou konzultací a porad. Tento způsob spolupráce přispívá k vnímání a respektování názorů ostatních a k vytváření rovnoprávného postoje ve společenství MŠ. Na konci každého integrovaného bloku bude provedena evaluace písemně.

Hodnotíme

- na úrovni školy: podmínky, cíle a záměry ŠVP, práci pedagogického sboru
- na úrovni třídy: evaluace vzdělávacích cílů, metod a výsledků, integrované bloky, hodnocení třídy dětí, hodnocení jednotlivých dětí, sebereflexe

Hodnocení školy jako celku

Hlavní oblasti vlastního hodnocení a plán podle kterého bude hodnocení probíhat.

Hodnocení bude probíhat na provozních a pedagogických poradách.

Podmínky ke vzdělávání srpen

(kapacita, vybavenost, kvalifikovanost apod.)

Průběh vzdělávání listopad

(Adaptace dětí, spolupráce s rodiči, ŠVP, TVP, metody práce, logopedická prevence, kontrola dokumentace, apod.)

Klima školy , řízení školy leden

(spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy mezi zaměstnanci, podíl na řízení apod.)

Připravenost dětí k zápisu do ZŠ březen

(návrhy na odklady, konzultace s rodiči)

Výsledky práce školy červen

Vzhledem k dřívějším zkušenostem bude hodnocení probíhat formou diskuse, o případném zavedení dotazníků zatím neuvažujeme.

Hodnocení výchovně vzdělávací práce

Učitelky písemně i formou konzultace pravidelně v TVP po skončení každého integrovaného bloku. Ředitel školy formou hospitací, řízeného rozhovoru.

Hodnocení dětí

Na základě získaných informací od rodičů

Pozorování při výchovné práci písemnou formou ve vytvořených záznamových archách.

Děti ve věku od 5 do 6 let jsou hodnoceny podrobněji, především v oblastech školní zralosti.

VIII. Autoevaluace mateřské školy a hodnocení výsledků vzdělávání

Při plánování i následné evaluaci vzdělávací práce vycházejí pedagogové z podmínek mateřské školy.

Autoevaluace probíhá na pravidelných pedagogických poradách. Školní vzdělávací program je podrobován rozboru a kontrolám společně s třídními vzdělávacími programy. Hodnocení vede k zamyšlení a vytvoření nových cest pro zlepšení naší práce. Učitelky hodnotí týdenní vzdělávací plány z pohledu celé třídy, zájem dětí, jejich aktivitu, posun sociálních vztahů mezi dětmi, odchýlení od plánu, důvod případného nezdaru a další skutečnosti. Hodnocení směrem k dětem je prováděno průběžně – pokroky, úspěchy a případné nezdary jednotlivých dětí. Učitelky zpracovávají postřehy o dětech v pravidelných intervalech (zpravidla 2x ročně). Zaznamenávají posun dítěte v oblasti jazykového projevu, rozvoji hrubé a jemné motoriky, sociálních vztahů a hry, komunikace, projevů chování atd. U předškolních dětí porovnávají posun v kresbě, schopnosti spolupráce, aktivitu a sebevědomí, chuť získávat nové poznatky, zájem o grafické symboly, jazykový cit a další významné operace potřebné ke vzdělávání. U dětí s odkladem školní docházky, s potřebou individuálního plánu a integrovaných je diagnostika v daných oblastech zpracována v kratších časových úsecích (4x ročně). Učitelky svá pozorování konzultují s rodiči dítěte s vědomím citlivosti popisovaných informací.

IX. Soulad ŠVP a TVP

- Na základě ŠVP a v souladu s ním si učitel připravuje třídní vzdělávací program (TVP) tak, aby svým obsahem odpovídal věku, možnostem, zájmům a potřebám dětí konkrétní třídy. Učitel si ho připraví a průběžně a operativně dotváří v souladu s potřebami a zájmem dětí.
- TVP jsou dokladem plánované práce učitele, a proto by měly být vytvářeny ve spolupráci učitelů na třídě. Mělo by být ale umožněno, aby si TVP připravoval každý učitel sám jako pracovní materiál v takové podobě, která mu vyhovuje.
- Je žádoucí, aby učitel vzdělávací nabídku v TVP přizpůsoboval aktuálním vzdělávacím příležitostem a situacím. Aby ji upravoval s ohledem na výsledky vzdělávání dětí a vycházel z individuálních potřeb a zájmů dětí. Není povinností učitelů, aby veškerou plánovanou vzdělávací činnost realizovali.

X. Závěrem

Školní vzdělávací program bude v této podobě platný tři roky

- Je určen:
- a/ učitelkám a dalším zaměstnancům k sjednocení směru jejich práce a jako podklad pro plánování vlastní práce
 - b/ rodičům k vytvoření představy o dění v mateřské škole, kterou jejich dítě navštěvuje
 - c/ pro zřizovatele a veřejnost k seznámení s mateřskou školou

Během této doby bude pravidelně, nejméně 1x ročně hodnocen a případně doplňován.

Školní vzdělávací program je materiál pracovní, všichni zaměstnanci mají možnost podle aktuální situace vpisovat do něj své připomínky a náměty, tyto připomínky pak budou projednávány na nejbližší pedagogické nebo provozní poradě.

Školní vzdělávací program bude každoročně doplňován plánem na příslušný školní rok. Tento plán bude obsahovat konkrétní akce pořádané školou a jejich termíny (divadla, výlety, ekologická výchova, plavecký výcvik, apod. Prováděcí plán bude vyhotoven vždy do 15.9. příslušného školního roku a zveřejněn obvyklým způsobem pro veřejnost a rodiče.

Věříme, že Školní vzdělávací program bude plnit svoji funkci a jsme ochotni přijímat nové podněty a připomínky. Podle potřeby budeme reagovat na aktuální změny finanční, personální a jiné a podle případných změn program doplňovat a inovovat.